7. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

KONGRE KİTABI

EDİTÖR

Prof. Dr. Mustafa TALAS

7. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

9-10 Mart 2022

Kayseri

EDİTÖR

Prof. Dr. Mustafa TALAS

Copyright © 2022 by iksad Global publisher All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law. Institution of Economic Development and Social Research Publications® It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules. Iksad Global Publications – 2022©

ISBN: 978-625-8405-99-67

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Hacer HÜSEYNOVA

Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Hülya Bingöl

İnönü Üniversitesi

Dr. Hülya ÇİÇEK

Gaziantep Üniversitesi

Dr. İlkay ŞAHİN

Erciyes Üniversitesi

Dr. Kasım KARAMAN

Erciyes Üniversitesi

Dr. Malik YILMAZ

Atatürk Üniversitesi

Dr. Metin KOPAR

Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mihriban EMEK

Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mustafa METE

Gaziantep Üniversitesi

Dr. Mustafa TALAS

Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Mustafa ÜNAL

Erciyes Üniversitesi

Dr. Han Nadejda

E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Osman ERKMEN

Gaziantep Üniversitesi

Dr. Osman Kubilay GÜL

Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Sarash KONYRBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Veysel BOZKURT

İstanbul Üniversitesi

Dr. Zharkyn BALTABAEVA

Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. Zongxian FEN

Xi`an Jiatong Üniversitesi

Dr. Prachi V. Motiyani

Gujarat Üniversitesi

Dr. Ahmet GÜMÜŞ

TKGM Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

Dr. Esra KIZILAY

Erciyes Üniversitesi

Dr. Nuriye KERTMEN

İskur Denim İşletmeleri Tic. ve San. A.Ş.

Dr. Mehmet KERTMEN

İskur Denim İşletmeleri Tic. ve San. A.Ş.

Dr. Ahmet FEYZİ

Atatürk Üniversitesi

7. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

9-10 Mart 2022

Kayseri

KONGRE PROGRAMI

Meeting ID: 869 2693 0713
Passcode: 101010

YÜZ YÜZE OTURUMLAR
(Wyndham Grand Kayseri)

09.03.2022
ÇARŞAMBA / 10:00-12:00
OTURUM 1 SALON 1 / MODERATÖR

YAZARLAR	ÜNİVERSİTE	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Dr. Öğr. Üyesi Rüya ATAKLI YAVUZ Armağan KOÇAK	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	TÜRKİYE'DE YENİ KEYNESYEN PHİLLİPS EĞRİSİNİN GEÇERLİLİĞİ ÜZERİNE AMPİRİK BİR ANALİZ
Şafak Büşra BARAN Dr. Öğr. Üyesi Asude ÇAVUŞ	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	SUALTI DÜNYASININ SANAL KEŞFİ
Dr. Öğr. Üyesi Asude ÇAVUŞ Prof. Dr. Fazıl ŞEN	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	AYGIR GÖLÜ'NÜN (BİTLİS) FİZİKSEL LİMNOLOJİSİ VE SU KAYNAKLARI YÖNETİMİ
Ahmet Yiğit Han ÖZKOZANOĞLU Figen YILDIZ Nezaket KAVAFOĞLU Emine KURUMEŞE Öğr. Gör. Sabri GÜNGÖR	Erciyes Üniversitesi	COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMİ DESTEKLİ TAM ENGELSİZ KAMPÜS: ERCİYES ÜNİVERSİTESİ MERKEZ KAMPÜSÜ ÖRNEĞİ
Ayşen TOKAY Prof. Dr. Remzi KILIÇ	Erciyes Üniversitesi	8. SINIF MATEMATİK E-KİTABINDAKİ SAYILAR VE İŞLEMLER ÖĞRENME ALANININ MATEMATİK ÖĞRETİM PROGRAMI HEDEFLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

09.03.2022
ÇARŞAMBA / 14:00-16:00
OTURUM 2 SALON 1 / MODERATÖR

YAZARLAR	ÜNİVERSİTE	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Öğr. Gör. Merve OĞUZHAN	Kayseri Üniversitesi	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL ÇAĞ KAVRAMINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI
Gülşah ÖZLÜK	Kırıkkale Üniversitesi	KATILIM BANKACILIĞI VE KATILIM BANKACILIĞININ TÜRKİYE EKONOMİSİNE ETKİSİ
Şeymanur ARDIÇ Merve Yeliz SARIYILDIZ Dr.Öğr.Üyesi Salih Çağrı İLKAY	Erciyes Üniversitesi	İKINCI EL OTOMOBIL FIYATLARINI ETKILEYEN FAKTÖRLERIN HEDONIK FIYAT MODELI ILE ANALIZI: KAYSERI İLI ÖRNEĞİ
Selami ŞAVKLIYILDIZ Naz DOĞAN Elifnaz KESKİNÖZ	Nuray Tuncay Kara Bilim ve Sanat Merkezi	PANDEMİDE MİSAFİRLİK: SİBERSAFİRLİK
Nurseli CAMİLİ Buse UZUNLU Hatice ÖZEN Arş. Gör. Savaş SAVAŞ	Erciyes Üniversitesi	TÜRKİYE'DE 1975-2019 YILLARI ARASINDAKİ İNTİHAR VAKALARININ İNCELENMESİ: İSTATİSTİKSEL BİR ANALİZ

Rüya ATAKLI YAVUZ Armağan KOÇAK	TÜRKİYE'DE YENİ KEYNESYEN PHİLLİPS EĞRİSİNİN GEÇERLİLİĞİ ÜZERİNE AMPİRİK BİR ANALİZ	593
Bekir ÇOMAK Batuhan AYKANAT	KENDİLİĞİNDEN YERLEŞEN HARÇLARDA GÖRÜNTÜ İŞLEME TEKNİKLERİ KULLANILARAK YAYILMA ÇAPININ TESPİTİ	605
Mustafa Barış AKGÜL Ali GÜLAYDIN	SAĞLIKLI ROMANOV IRKI KOYUNLARDA GÖZYAŞI SEKRESYONU VE GÖZ İÇİ BASINCININ, MELATONİN HORMONU SEVİYESİ İLE KARŞILAŞTIRMALI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ	612
Vesile ŞEMŞEK	ANADOLU KENTİ KAYSERİNİN KÜLTÜR TARİHİ ÜZERİNE İNCELEMELER	620
Gülşah ÖZLÜK	KATILIM BANKACILIĞININ TÜRKİYE EKONOMİSİNE ETKİSİ VE KURUMLAR VERGİSİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	625
Yunus Onur YILDIZ	ERİYİK FİLAMENT İMALATI İLE 3-BOYUTLU BASKI İÇİN NOKTA BULUTU VERİ ÖN-İŞLEMİ	646
Burcu ÜZÜM Osman Seray ÖZKAN	İYİ BİR DÜNYA İÇİN LİDERLİK ARAYIŞLARI: LİDERLİĞE BAKIŞ	647
Elif DEMİRDEN ERİŞTİ Gülay YAZICI	SUBARAKNOİD KANAMA NEDENİYLE CERRAHİ GEÇİREN HASTANIN HENDERSON HEMŞİRELİK MODELİNE GÖRE HEMŞİRELİK BAKIMI	654
Elif DEMİRDEN ERİŞTİ Gülay YAZICI	TOTAL DİZ PROTEZİ CERRAHİSİ GEÇİREN HASTANIN GORDON'UN FONKSİYONEL SAĞLIK ÖRÜNTÜLERİ MODELİNE GÖRE HEMŞİRELİK BAKIMI	662
Ünal KOCA Şemsettin TEMİZ	ELİPTİK MALZEMELERİN YAPIŞTIRICI İLE BİRLEŞTİRİLMESİ VE MEKANİK DAVRANIŞLARIN İNCELENMESİ	671
Farida TAGİYEVA	ARİSTOTELES`İN ERDEM GÖRÜŞÜNÜ VE ETİKTE NEDEN RUH İNCELEMESİ YAPTIĞINI VE RUHU NASIL İNCELEMESİ	687
Davut AÇAR	ADAY ÇOCUK GELİŞİMCİLERİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	693
Asude ÇAVUŞ Fazıl ŞEN	AYGIR GÖLÜ'NÜN (BİTLİS) FİZİKSEL LİMNOLOJİSİ VE SU KAYNAKLARI YÖNETİMİ	701
Şafak Büşra BARAN Asude ÇAVUŞ	SUALTI DÜNYASININ SANAL KEŞFİ	704
Ahmet Yiğit Han ÖZKOZANOĞLU Figen YILDIZ Nezaket KAVAFOĞLU Emine KURUMEŞE	COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMİ DESTEKLİ TAM ENGELSİZ KAMPÜS: ERCİYES ÜNİVERSİTESİ MERKEZ KAMPÜSÜ ÖRNEĞİ	706

AYGIR GÖLÜ'NÜN (BİTLİS) FİZİKSEL LİMNOLOJİSİ VE SU KAYNAKLARI YÖNETİMİ

PHYSICAL LIMNOLOGY AND WATER RESOURCES MANAGEMENT OF AYGIR LAKE (BITLIS)

Asude ÇAVUŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Su Ürünleri Fakültesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Tuşba, Van,

Orcid ID: 0000-0001-8328-4675

Fazıl ŞEN

Prof. Dr., Su Ürünleri Fakültesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Tuşba, Van,

Orcid:0000-0003-4242-3813

ÖZET

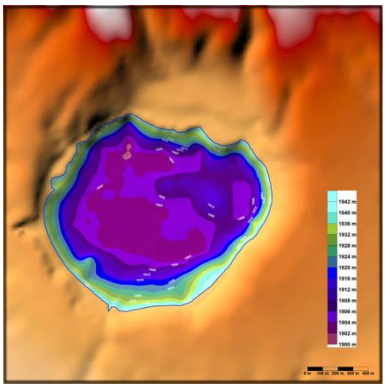
Aygır Gölü, Süphan Dağı'nın güney eteklerinde bulunan bir maar gölüdür. Aygır Gölü'nden 2003-2018 yılları arasında toplanan veriler bilgisayar ortamında işlenerek, gölün coğrafi koordinatları, yerleşimi, göle katılan dereler, gölden ayrılan akarlar, ve belli başlı morfolojik özellikler belirlenmiştir.

Batimetri noktaları, 2016 Nisan ayında el tipi derinlik ölçer ve echosounder ile ölçülmüştür. Her bir noktanın koordinatları ve rakımları GPS (Küresel Konumlandırma Sistemi) ile belirlenmiştir. Harita Genel Komutanlığı'ndan (HGK) alınan 1982 ve 2003 yılları K 49-b4 pafta haritaları esas alınarak kıyı çizgisi kotu 1942 m olarak seçilmiştir. Toplam 2.5x2.5 km'lik alanı ifade eden bu pafta haritası üzerinde 1600 adet kıyı çizgisi noktası ve 720 adet göl içi derinlik noktası, toplamda 2320 adet noktanın birleştirilmesi ile batimetri haritası veri dosyası Microsoft excell'de hazırlanmıştır. Aynı zamanda HGK'dan alınan 1/25000 ölçekli haritadan gölün drenaj havzası ve gölün batimetri haritası birleştirilerek tüm Aygır Gölü alt-havzasının topoğrafyası elde edilmiştir. Boyut, şekil ve özel faktörleri içeren morfometrik parametreler, uzun yıllar göl seviyesine göre hesaplanmıştır. Noktalar Surfer 9 yazılımında Kriging jeoistatistik yöntemi kullanılarak enterpole edilmiştir.

Aygır Gölü'nün morfolojik özelliklerinden göl yüzey alanı 1411985.46 m^2, göl hacmi 39.4 hm^3, uzunluk 1505.86 m, maksimum derinlik 43.4 m, ortalama derinlik 27.902 m, maksimum genişlik 1305.99 m, kıyı uzunluğu 4758 m, kıyı şeridi uzunluğu 158616 m, göl çanağının şekli 0.643, ortalama genişlik 937.66 olarak belirlenmiştir. Aygır Gölü su seviyesi, 2016 Nisan (1938.70 m) ve 2018 Eylül (1937.77 m) ayları arasındaki 29 aylık zaman dilimi içerisinde 93 cm kadar düşmüştür. Google earth pro'nun 2009 yılı (4902 m) ve 2017 yılı (4758 m) uydu görüntüleri karşılaştırıldığında sekiz yılda kıyı uzunluğu 144 m düşmüştür. Aygır Gölü üzerinde bulunan içme ve sulama kanalları, su miktarının azalmasına ve göl aynasının küçülmesine neden olmuştur.

Sonuç olarak, Aydınlar Beldesi'ne ve Sulama Kooperatifi'ne verilmesi planlanan su miktarına sadık kalınmalıdır. Bunun için debiölçer ile su tahsis edilmelidir. Belirli dönemlerde devlet kurumları tarafından denetimler yapılmalıdır. İçme suyu ihtiyacı temel bir ihtiyaç olduğu için Aydınlar Beldesi'ne sağlanan suyun miktarı azaltılmasına yönelik belde için başka kaynaklar bulunabilir. Sulama suyunu kullanan tüm çiftçilerin en son teknoloji, az su harcayan sulama sistemlerini kullanması teşvik edilmelidir. Kanalın su alma derinliğine sınırlamalar getirilerek sazan, siraz ve inci kefalinin üreme alanını kapsayan bölgeler koruma altına alınmalıdır. Göl, baraj ve rezervuarların evrimlerini ve dolma sürelerini kısalttığı bildirilen zebra midyelerin Aygır Gölü'nden uzaklaştırılması için çalışmalar yapılmalıdır. Seviyesi düşen gölün tekrar eski haline getirilmesi hedeflenerek fizibilite ve ÇED raporları sonucu tahsis planı oluşturulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Batimetri, Fiziksel Limnolojisi, Su Kaynakları Yönetimi, Van Gölü Havzası.

Şekil 1. İki boyutlu renkli Aygır Gölü ve drenaj havzası batimetri haritası

Figure 1. Two-dimensional color bathymetry map of Aygır Lake and drainage basin

Abstract

Aygır Lake is a maar lake located on the southern skirts of Süphan Mountain. The data collected from Aygır Lake between 2003 and 2018 were processed in the computer environment, and the geographical coordinates of the lake, its location, the streams joining the lake, the streams leaving the lake, and certain morphological features were determined.

Bathymetry points were measured with a handheld depth gauge and echosounder in April 2016. The coordinates and altitudes of each point were determined by GPS (Global Positioning System). The coastline elevation was chosen as 1942 m, based on the N 49-b4 sheet maps of the years 1982 and 2003 taken from the General Command of Mapping (HGK). On this map, which represents a total area of 2.5x2.5 km, 1600 shoreline points and 720 in-lake depth points, a total of 2320 points, were combined and the bathymetry map data file was prepared in Microsoft Excel. At the same time, the topography of the entire Aygır Lake sub-basin was obtained by combining the drainage basin of the lake and the bathymetry map of the lake from the 1/25000 scale map taken from the HGK. Morphometric parameters including size, shape and special factors have been calculated according to lake level for many years. The points were interpolated using the Kriging geostatistics method in Surfer 9 software.

From the morphological features of Aygır Lake, the surface area of the lake was 1411985.46 m2, the lake volume was 39.4 hm3, the length was 1505.86 m, the maximum depth was 43.4 m, the average depth was 27.902 m, the maximum width was 1305.99 m, the shore length was 4758 m, the shoreline length was 158616 m, the shape of the lake bowl was 0.643, mean width was 937.66. The water level of Lake Aygır decreased by 93 cm in a 29-month period between April 2016 (1938.70 m) and September 2018 (1937.77 m). When the satellite images of Google earth pro in 2009 (4902 m) and 2017 (4758 m) are compared, the length of the coast has decreased by 144 m in eight years. Drinking and irrigation channels on Lake Aygır have caused a decrease in the amount of water and a smaller mirror of the lake.

As a result, the amount of water planned to be given to Aydınlar Town and Irrigation Cooperative should be adhered to. For this, water must be allocated with a flow meter. Inspections should be carried out by state institutions at certain periods. Since the need for drinking water is a basic need, other resources can be found for the town to reduce the amount of water supplied to Aydınlar Town. All farmers using irrigation water should be encouraged to use the latest technology, low water consuming irrigation systems. By limiting the depth of water intake of the channel, the areas covering the breeding areas of *Cyprinus carpio, Capoeta cosswigi,* and *Alburnus tarichi* should be protected. Studies should be carried out to remove zebra mussels from Aygır Lake, which are reported to shorten the evolution and filling times of lakes, dams and reservoirs. An allocation plan

should be created as a result of feasibility and EIA reports with the aim of restoring the lake whose level has decreased.

Keywords: Bathymetry, Physical Limnology, Water Resources Management, Lake Van Basin

iksad Global Publisher

24.03.2022

ISBN: 978-625-8405-99-67